

Studia de Securitate 8 (2018)

ISSN 2082-0917

DOI 10.24917/20820917.8.17

SPRAWOZDANIA

*Hanna Batorowska***„Bezpieczeństwo informacyjne” w murach zamku suskiego. Sprawozdanie z konferencji zorganizowanej przez IBiEO Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, 29–30 marca 2017 r.**

W dniach 29 i 30 marca 2017 r. odbyła się na zamku w Suchej Beskidzkiej konferencja naukowa poświęcona problemom bezpieczeństwa informacyjnego i kondycji człowieka w świecie permanentnej walki informacyjnej. Jej organizatorem był Instytut Bezpieczeństwa i Edukacji Obywatelskiej Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Urząd Miasta w Suchej Beskidzkiej oraz Starostwo Powiatu Suskiego. Patronat nad konferencją objął JM Rektor Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie prof. dr hab. Kazimierz Karolczak oraz władze lokalne reprezentowane przez Burmistrza Miasta Sucha Beskidzka Stanisława Lichosyta i Starostę Powiatu Suskiego Józefa Bałosa.

Problematyka konferencji obejmowała zagadnienia szeroko rozumianego bezpieczeństwa informacyjnego, a referenci odnosili się do tematów z zakresu polityki bezpieczeństwa informacyjnego, zarządzania bezpieczeństwem informacyjnym, audytu bezpieczeństwa informacji, prawnych aspektów ochrony informacji i systemów informacyjnych, ochrony informacji niejawnych i danych osobowych, bezpieczeństwa teleinformatycznego, walki informacyjnej, przestępstw przeciwko bezpieczeństwu informacyjnemu, kompetencji informacyjnych w zarządzaniu bezpieczeństwem informacyjnym, kultury bezpieczeństwa informacyjnego, barier i zniekształceń informacyjnych wpływających na bezpieczeństwo organizacji, manipulacji informacją, komunikacji firmy z mediami, analizy informacyjnej i służb analitycznych, udostępniania informacji publicznej, białego wywiadu i jego znaczenia w walce informacyjnej, ewaluacji otwartych źródeł informacji, etyki profesji związanych z informacją, bezpieczeństwa informacyjnego w kontekście kontroli społeczeństwa, ekologii informacji i bezpieczeństwa człowieka we współczesnym świecie, edukacji dla bezpieczeństwa informacyjnego.

Otwarcia konferencji dokonał Burmistrz Miasta Sucha Beskidzka Stanisław Lichosyt oraz władze rektorskie Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. W pierwszym dniu zaproszeni goście mieli możliwość uczestniczenia w Jubileuszu 50-lecia pracy zawodowej Profesora dra hab. Zbigniewa Kwiasowskiego – dyrektora IBiEO UP w Krakowie, a następnie w sesji plenarnej na temat „Bezpieczeństwo informacyjne w dyskursie naukowym”, w której wystąpił prof. zw. dr hab. Jadwiga Stawnicka (Wyższa Szkoła Biznesu w Dąbrowie Górniczej), prof. dr hab. inż. Andrzej Leśniak (Akademia Górniczo-Hutnicza) oraz dr hab.

Andrzej Żebrowski, prof. UP i dr hab. Zbigniew Kwiasowski, prof. UP (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie). Kolejna sesja na temat „Środowiska bezpieczeństwa informacyjnego” obejmowała wypowiedzi prof. zw. dr hab. Mariana Cieślarczyka (Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach), prof. zw. dr hab. Wiesława Babika (Uniwersytet Jagielloński) oraz dr hab. Barbary Kamińskiej-Czubały, prof. UP, prof. zw. dr hab. Olgi Wasiuty, prof. zw. dr hab. Sergiusza Wasiuty, dr hab. Jerzego Świecy, prof. UP (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie). Dyskusję po zakończeniu obu sesji prowadził z wielkim profesjonalizmem prof. zw. dr hab. Sergiusz Wasiuta.

Wieczorem Sala Rycerska zamku suskiego z sali obrad zmieniła się w salę koncertową, w której uczestnicy konferencji mieli przyjemność uczestniczyć w Koncercie gitarowym Maestro Jana Oberbeka, dedykowanym Szacownemu Jubilatowi Panu Profesorowi dr. hab. Zbigniewowi Kwiasowskiemu. Była też możliwość zwiedzania Zamku Suskiego z kustoszem mgr Barbarą Woźniak – dyrektorem Muzeum Suchoj Beskidzkiej oraz zapoznania się z wystawą przygotowaną przez pracowników Biblioteki Pedagogicznej w Krakowie, Filia w Suchoj Beskidzkiej na bazie zbiorów Biblioteki Pedagogicznej w Krakowie na temat: „Społeczeństwo informacyjne” przygotowaną przez kuratora wystawy mgr Renatę Kosałę.

W drugim dniu konferencji sesja plenarna poświęcona została „Środowisku walki informacyjnej”. Referaty wygłosili dr Agnieszka Filipek, mgr Konrad Harasim i mgr Magdalena Rudnicka (Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach), dr Joanna Świątkowska, dr Rafał Klepka, dr Przemysław Mazur i lic. Wojciech Cendrowski (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie). Obrady wzbogacone zostały panelem dyskusyjnym z posterami na temat „Edukacji dla bezpieczeństwa i ochrony informacji”, w ramach którego uczestnicy mogli podjąć dyskusję z pracownikami i organizatorami konferencji z IBiEO UP w Krakowie: dr hab. Hanną Batorowską,

Fot. 1–3. Sala Rycerska zamku w Suchej Beskidzkiej, w której odbywały się obrady konferencji „Bezpieczeństwo informacyjne”

Źródło: Fot. Muzeum Miasta Suchej Beskidzkiej

prof. UP, dr inż. Bożeną Jarosz, dr Emilią Musiał, dr Agnieszką Polończyk, mgr Pauliną Motylińską, dr Pawłem Skorutem, mgr Katarzyną Batorowską a także z zaproszonymi gośćmi, tj. z dr Adamem Balickim, mgr Agnieszką Jezierską i mgr inż. Andrzejem Koziarą oraz mgr Izabela Rudnicką. Kolejna sesja plenarna dotyczyła tematyki „Ochrony danych”. Wzięli w niej udział ponownie mgr inż. Andrzej Koziara i mgr Agnieszka Jezierska (UŚ), mgr Wioleta Gaweł (Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie), mgr Paweł Kaźmierczyk (Uniwersytet Warszawski), mgr Hadrian Ciechanowski (Archiwum Państwowe w Toruniu).

Po południu obrady kontynuowano w Mediatece ZS im. Walerego Goetla w Suchoj Beskidzkiej. Gości przywitał Dyrektor ZS im. Walerego Goetla, mgr Ewa Kawończyk i przewodnicząca komitetu organizacyjnego Konferencji dr hab. Hanna Batorowska, prof. UP. Obradom towarzyszyły warsztaty dydaktyczne zorganizowane przez pracowników IBiEO dla środowiska lokalnego, głównie nauczycieli i uczniów szkół powiatu suskiego. Otwarcie *Warsztatów z zakresu bezpieczeństwa informacyjnego* zostało dokonane przez Starostę Powiatu Suskiego mgr Józefa Bałosa, który równocześnie patronował całemu przedsięwzięciu.

Po sesji plenarnej, dotyczącej głównie problemów audytu w zakresie bezpieczeństwa informacji w placówkach oświatowych, goście podzielili się na grupy, aby móc uczestniczyć w zajęciach praktycznych z pracownikami IBiEO w Krakowie: dr Pelagią Szybka z zakresu pomocy przedmedycznej, z mgr Pauliną Motylińską z zakresu bezpieczeństwa haseł w Internecie, z dr Agnieszką Polończyk na temat tworzenia Krajowej Mapy Zagrożeń Bezpieczeństwa oraz z mgr Izabelą Rudnicką (OEliZK w Warszawie) z zakresu umiejętności korzystania z aplikacji wspomagających tworzenie infografik na temat ochrony prywatności i danych osobowych, z mgr Małgorzatą Tomaszewską-Wieczorek na temat programu „Bezpieczna Szkoła Cyfrowa” i bezpiecznego korzystania z zasobów cyberprzestrzeni w szkołach, jak również zagrożeń i ryzyka związanego z korzystaniem z Internetu i nowoczesnych narzędzi cyfrowych. Ciekawe wystąpienie mieli również przedstawiciele firmy ITTI Sp. z o.o z Poznania – Maciej Szulejewski i Karolina Pieniowska, na temat gier decyzyjnych w zarządzaniu bezpieczeństwem.

W konferencji udział wzięli, poza przedstawicielami ośrodków akademickich z Krakowa, Warszawy, Torunia, Siedlec, Dąbrowy Górniczej, Katowic, Poznania, Lublina, Bydgoszczy, dyrektorzy samorządowych instytucji kultury, dyrektorzy i nauczyciele szkół i placówek edukacyjnych powiatu suskiego, pracownicy Biblioteki Pedagogicznej w Krakowie i jej filii w Suchoj Beskidzkiej, a także przedstawiciele służb mundurowych powiatu suskiego, komendanci Powiatowej Policji i Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Suchoj Beskidzkiej, Nadleśnictwa, przedstawiciele Prokuratury Rejonowej, pracownicy Wydziału Bezpieczeństwa, Administracji i Spraw Obywatelskich Starostwa Powiatowego w Suchoj Beskidzkiej.

Szczegółowe informacje na temat konferencji zamieszczono na stronie <http://konferencja-upkrakow.wixsite.com/bezpieczenstwo-inf/panele-tematyczne-1>.

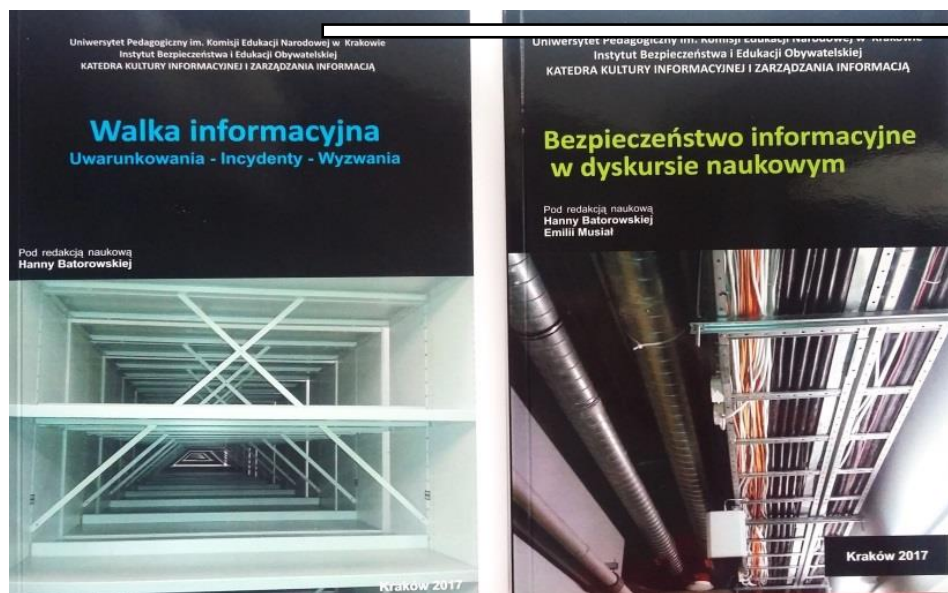
Konferencji towarzyszyło wydanie dwóch monografii naukowych z cyklu „Człowiek w świecie informacji”. Wcześniejsze tomy tej serii z lat 2015 i 2016 prezentowane były na łamach kwartalnika „Bibliotheca Nostra” w numerze 2 z 2016

roku poświęconym zagadnieniom architektury informacji (<https://www.sbc.org.pl/dlibra/publication/266128/edition/251759/content?ref=desc>).

Tom pod red. Hanny Batorowskiej pt.: *Walka informacyjna. Uwarunkowania – Incydenty – Wyzwania* (<http://rep.up.krakow.pl/xmlui/bitstream/handle/11716/2021/walka-informacyjna.pdf?sequence=1&isAllowed=y>) obejmuje artykuły dotyczące wybranych aspektów walki informacyjnej, ze szczególnym uwzględnieniem charakterystyki środowiska bezpieczeństwa informacyjnego, uwarunkowań wpływających na wykorzystywanie informacji jako narzędzia walki informacyjnej, incydentów potwierdzających wyjątkową skuteczność zastosowania mediów w tej walce oraz refleksji nad możliwością obrony przed kształtowaniem świata w sposób korzystny wyłącznie dla niewielkiej grupy decydentów – ekspertów od manipulacji informacją oraz postawami i zachowaniami obranych przez siebie obiektów (człowieka, organizacji, narodów, całej ludzkości). Ze względu na specyfikę monografii, dwie główne jej części: „Walka informacyjna w kontekście przemian cywilizacyjnych” i „Środowisko bezpieczeństwa informacyjnego” wzbogaca część dedykowana Profesorowi Zbigniewowi Kwiasowskiemu, który w 2016 roku obchodził jubileusz 50-lecia pracy zawodowej oraz 15-lecia kierowania (do roku 2013 Katedrą) Instytutem Bezpieczeństwa i Edukacji Obywatelskiej na Wydziale Pedagogicznym UP w Krakowie.

Kolejny tom pt.: *Bezpieczeństwo informacyjne w dyskursie naukowym* przygotowany pod redakcją Hanny Batorowskiej i Emilii Musiał (<http://rep.up.krakow.pl/xmlui/bitstream/handle/11716/2022/bezpieczenstwoinformacyjne.pdf?sequence=1&isAllowed=y>) stanowi interdyscyplinarny przegląd problemów związanych z bezpiecznym gromadzeniem, przetwarzaniem i udostępnianiem informacji w wielu sektorach życia społecznego. Bezpieczeństwo informacyjne przedstawione jest nie tylko jako przedmiot badań nauk o bezpieczeństwie i nauk o informacji, ale jest też szczegółowo analizowane w aspektach prawnym, pedagogicznym, etycznym, a nawet fizycznym – aspektach, które odsłaniają istotę zagrożeń dla systemów i użytkowników informacji. Dzięki odmiennym spojrzeniom badaczy bezpieczeństwo informacyjne staje się obszarem coraz lepiej poznanym, a nowa wiedza sprzyja racjonalnym zachowaniom w trudnej i nieustannie zmieniającej się rzeczywistości. W przedstawionym tomie, bezpieczeństwo informacyjne ukazywano jako: komponent bezpieczeństwa narodowego, komponent kultury bezpieczeństwa, kultury informacyjnej i ekologii informacji, odnoszono je do bezpieczeństwa w dobie globalizacji i do społeczeństwa informacyjnego, a także jako element międzynarodowej i lokalnej polityki informacyjnej, cel polityki bezpieczeństwa informacyjnego, przedmiot technologii informatyczno-komunikacyjnych (infrastruktura teleinformatyczna – obsługa i eksploatacja), równoznacznik bezpieczeństwa informacji i ochrony danych, proces zarządzania bezpieczeństwem informacji (organizacja audytu informacji), obszar wpływu manipulacji medialnej przez środki masowego przekazu, wyznacznik organizacji i jej kultury organizacyjnej, przedmiot walki konkurencyjnej i biznesowej (gospodarka elektroniczna), element walki informacyjnej (przedmiot wojny informacyjnej, cyberwojny), część programu edukacji dla bezpieczeństwa.

Oba tomy pozwalają czytelnikom podjąć refleksję nad kulturą bezpieczeństwa i kulturą bezpieczeństwa informacyjnego. Interdyscyplinarny zespół badawczy ukonstytuował się wokół domeny kultury bezpieczeństwa, bowiem stawiane przez indywidualnych badaczy pytania nie znajdowały dotąd w obrębie wąskich specjalizacji zadowalających odpowiedzi. Jak pisałam we wstępie do tomu pierwszego, pt.: *Kultura informacyjna w ujęciu interdyscyplinarnym. Teoria i praktyka*, staram się w tym dyskursie wzbogacić wiedzę na temat relacji i zależności między kulturą informacyjną i kulturą bezpieczeństwa informacyjnego a zjawiskiem zrównoważonego rozwoju, łącząc doświadczenia z zakresu nauki o informacji z innymi dziedzinami, szczególnie z obszaru nauk o bezpieczeństwie. Uważam, że ukazanie znaczenia kultury informacyjnej jednostki i grupy z perspektywy kultury bezpieczeństwa w sposób holistyczny ma duże znaczenie dla kształtowania nie tylko polityki informacyjnej kraju, ale i systemu edukacji oraz poszerzenia obszaru badań nad kluczowymi kompetencjami obywatela, nieodzownymi w kształtowaniu bezpiecznego środowiska cyfrowego.

Fot. 2. Okładki monografii poświęconych problemom walki informacyjnej i bezpieczeństwa informacyjnego

Źródło: <http://rep.up.krakow.pl/xmlui/handle/11716/2021>; <http://rep.up.krakow.pl/xmlui/handle/11716/2022>

Inicjatywa zorganizowania konferencji na temat bezpieczeństwa informacyjnego została wysoko oceniona przez władze Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, samorząd lokalny w Suchej Beskidzkiej oraz środowisko akademickie, które przyczyniło się do powstania dwóch inspirujących monografii z cyklu "Człowiek w świecie informacji". Wszystkim osobom zaangażowanym w realizację tego przedsięwzięcia serdecznie dziękuję.

Hanna Batorowska

doktor habilitowany informatologii i bibliologii, profesor nadzwyczajny w Instytucie Nauk o Bezpieczeństwie Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. Wśród jej zainteresowań naukowych znajdują się: zagadnienia kultury informacyjnej, kultury bezpieczeństwa informacyjnego, technologii informacyjnej, ekologii informacji, zarządzania informacją i wiedzą. Autor lub współautor takich monografii, jak: *Od alfabetyzacji informacyjnej do kultury informacyjnej. Rozważania o dojrzałości informacyjnej* (Warszawa 2013), *Kultura informacyjna w perspektywie zmian w edukacji* (Warszawa 2009), *Technologia informacyjna w kształceniu ogólnym* (Kraków 2002), *Wybrane zagadnienia nauki o informacji i technologii informacyjnej* (Kraków 2000), *Jan Nepomucen Bobrowicz – polski wydawca i księgarz w Saksonii w czasach Wielkiej Emigracji* (Kraków 1998), współredaktor monografii wieloautorских poświęconych bezpieczeństwu z serii *Człowiek w świecie informacji*, np.: *Bezpieczeństwo informacyjne w dyskursie naukowym* (Kraków 2017), *Walka informacyjna. Uwarunkowania – Incydenty – Wyzwania* (Kraków 2017), *Kultura informacyjna w ujęciu interdyscyplinarnym. Teoria i praktyka. Tom II* (Kraków 2016), *Tom I* (Kraków 2015) oraz poświęconych information literacy, edukacji, architekturze informacji, a także licznych artykułów naukowych, między innymi *Information retrieval support: visualization of the information space of a document* opublikowanego w "Konowledge Organization in the 21 st Century: Between Historical Patterns and Future Prospects" (Würzburg 2014), *Perceived self-efficacy vs. actual level of training in personal information and knowledge management. A research report* („Bibliotheca Nostra” 2016), *Wybrane aspekty kultury bezpieczeństwa w społeczeństwie informacji i wiedzy* („Studia Politologia Ukraino-Polona” 2016), *Kultura bezpieczeństwa informacyjnego, Indywidualne zarządzanie informacją zabezpieczeniem przed manipulacją w środowisku płynnej inwigilacji, Przetwarzanie informacji w środowisku jej nadmiarowości i przyspieszenia technologicznego w świetle badań własnych* opublikowanych w czasopiśmie „Edukacja-Technika-Informatyka” 2017, 2018, członek International Society for Knowledge Organization ISKO, Polskiego Towarzystwa Informacji Naukowej i Polskiego Towarzystwa Technologii i Mediów Edukacyjnych, członek Komitetu Naukowego czasopiśmie „Wojny i konflikty. Przeszość-Teraźniejszość-Przyszłość” wydawanego przez Instytut Nauk o Bezpieczeństwie Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie.